

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica
**Direcció General de Canvi Climàtic
i Qualitat Ambiental**

Plataforma Cívica Montsalat / Col·lectiu ecologista l'Alzina
C/Ildefons Cerdà, 42
08243 Manresa
G59719534

montsalat@gmail.com

Assumpte: resposta a les al·legacions presentades en el tràmit d'informació pública de la Declaració d'impacte ambiental i del programa de restauració i pla de gestió de residus miners del Projecte bàsic d'ampliació en alçària i superfície del dipòsit salí del Fusteret, ubicat a Súria.
Ref.: AE 84/0687-08 2a ampliació Fusteret – B3DIA220442

En relació amb la vostra tramesa de 20 de desembre de 2024, mitjançant la qual es presenten en el tràmit a dalt esmentat les al·legacions formulades pel senyor Jordi Badia Guitart en nom i representació de la Plataforma cívica Montsalat / Col·lectiu ecologista L'Alzina i, d'acord amb el que estableix l'article 83.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, us comunico el següent:

Primera al·legació

El conveni entre la Generalitat de Catalunya i Iberpotash, del 13 de novembre de 2015, per garantir el futur de la mineria del Bages, anomenat pla Phoenix, no ha posat fi als passius ambientals històrics, atès que Iberpotash té la necessitat d'incrementar la capacitat d'abocaments de residus salins a Súria. De les 5 plantes per l'obtenció de sal vacuum a partir de la purificació de residus salins, només s'ha construït una, d'aquesta manera s'allargarà el període de temps en que l'empresa continuarà abocant material salí al runam del Fusteret.

Valoració:

El pla Phoenix no s'ha executat completament i només s'ha construït una planta de sal vacuum a les instal·lacions del Fusteret.

Segona

La restauració del nou àmbit en superfície (DST-Su.2) podria realitzar-se independentment de la resta del runam, però no la del nou àmbit en alçada (DST-Su.1) que s'aixeca damunt del runam anterior. Per tant, semblaria més lògic començar el buidat dels residus per l'àrea d'ampliació en superfície (DST-Su.2) i completar la restauració, que no pas començar el buidat de residus per l'àrea de recreixement en alçada (DST-Su.1), la restauració de la qual, segons les directrius de l'avant-projecte de restauració aprovat per l'explotació Roumanie, no començaria a aplicar-se fins a una data ignota i hipotètica, una vegada l'àrea sencera del runam del Fusteret hagués quedat buida de residus salins.

Valoració:

La bassa de retenció de salmorres actual que recull les aigües de l'àmbit B es desmantellarà i les seves funcions les assolirà la nova bassa, que s'ubicarà al sud de l'àmbit I (DST-Su.2). Fins que no finalitzi la vida útil de l'àmbit A, del B i de l'àmbit H, aquesta no es podrà desmantellar i tampoc es podrà restaurar l'espai afectat. Es considera convenient iniciar l'explotació de sal del DST-Su.1, atès que si es comencés pel DST-Su.2, un cop retirada la sal quedarien els sistemes d'impermeabilització, de drenatge i la bassa, que no es podrien retirar, mentre segueixin actius els altres àmbits. També es considera convenient començar la retirada de la sal pel DST-Su.1, atès que arriba a una cota superior i té un major impacte visual, al no trobar-se enclotat entre careners.

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica
**Direcció General de Canvi Climàtic
i Qualitat Ambiental**

Tercera

Les dates per la restauració no queden clares perquè no es defineix què s'entén per finalització de la vida útil de la instal·lació. Cal aclarir si la finalització de la vida útil de la instal·lació es considera la data en la qual s'ha arribat a omplir completament la capacitat d'emmagatzematge de residus, o potser la data de finalització del buidatge de residus o altres interpretacions. Demanen que l'informe de la D.G. de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental sigui explícit en què entén per la finalització de la vida útil d'una instal·lació d'abocament de residus salins.

Valoració:

En el Dst-Su.1 i Dst-Su.2 la retirada de la sal, si no es produeixen períodes de sequera, es preveu realitzar en relació 1:4. És a dir, si es disposa la sal en 3,5 anys, aquesta haurà de ser retirada en 14 anys, tal i com queda reflectit a la *Figura 11: Previsió i consum d'aigua per a la retirada de sal del Dst-Su.1 i del Dst-Su.2*, de la DIA.

S'entén per finalització de la vida útil de dipòsit de gestió de residus miners quan es compleixen les condicions establertes en el PDUAMB, en la Declaració d'impacte ambiental, i en l'informe del programa de restauració i de gestió dels residus miners.

Quarta

Els programes de restauració i gestió de residus plantejats, al ser inviables en un termini raonable, defugen la responsabilitat de la restauració traslladant el problema dels residus salins a les generacions futures, mentre obliguen a un esforç continuat de dècades o segles de control de la salmorra que els runams salins a cel obert generen. Cal elaborar un nou programa de restauració i pla de gestió de residus que no es basi en falsedats ni utopies comercials, que abasti el runam del Fusteret sencer en tots els seus àmbits (vell, nou, DST-Su.1 i DST-Su.2) i que sigui factible en un termini de pocs anys.

Valoració:

Segons l'establert a l'article 7 del RD 975/2009, de 12 de juny, sobre la gestió dels residus de les indústries extractives i de protecció i rehabilitació d'espais afectats per activitats mineres, cada 5 anys s'han de revisar els programes de restauració i s'han de modificar si s'han produït canvis substancials. Actualment s'està tramitant l'actualització del programa de restauració de les instal·lacions del Fusteret i aquesta inclou tots els àmbits de les instal·lacions.

Cinquena

El buidatge de residus dels grans runams no beneficia ningú, tampoc l'interès ambiental, atès que els costos i riscos de tota mena i el temps necessari per aconseguir desfer-se d'aquests residus a causa dels elevats consums d'aigua i d'energia, del control de la salmorra, dels riscos de salinització puntual greu per avaries i dels vessaments de salmorra que intensifiquen la salinització general de l'aigua de la conca, mentre es mantinguin els runams salins oberts i pendents de restauració, converteixen el buidatge dels residus en una acció molt inapropiada o del tot inviable pels grans runams salins del Fusteret.

Atès que el buidatge de residus consumeix recursos i endarrereix la restauració necessària ambientalment i obligatòria per llei, s'hauria de prescindir del buidatge d'aquests, tal com es fa habitualment amb abocadors d'altres tipologies quan han acabat la seva vida útil i segellar-los mitjançant impermeabilitzacions. La posterior restauració del terreny afectat s'hauria de realitzar amb la creació d'un nou sòl o tecno-sòl, mitjançant l'aportació de terres i de matèria orgànica fent fertilitzant procedent d'altres activitats, similar a les efectuades exitosament als runams de Vilafraus.

El confinament dels residus salins sota una impermeabilització evitaria la salinització de l'aigua i la necessitat d'evacuar salmorra procedent del runam. Per damunt de la impermeabilització, sí que podria

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica
**Direcció General de Canvi Climàtic
i Qualitat Ambiental**

aplicar-se ja una restauració convencional dels terrenys i fer possibles altres usos. En cas que en el futur sorgís un mercat encara desconegut per a la sal comuna, l'empresa minera podria aixecar la impermeabilització d'una àrea limitada del runam restaurat i explotar-lo com a recurs miner de secció B.

Valoració:

L'opció del cobriment del dipòsit salí del Fusteret, com es va fer a Vilafruns, atès que aquest disposa d'unes dimensions molt superiors i amb subsidència vertical i eixamplament lateral. Aquests moviments d'assentament del material salí dificultarien mantenir el segellat i la posterior revegetació al damunt. També suposarien un manteniment perpetu dels sistemes de control, dels drenatges i de gestió de les salmorres en cas de possibles filtracions.

Sisena

La sentència penal 242/14 del 19.12.2014 del Jutjat penal núm.1 de Manresa condemnatòria contra Iberpotash pel delictes ambiental de salinització de les aigües, estableix l'obligatorietat de retornar les aigües dels entorns dels runams salins als valors de salinitat que tenien abans de l'inici de l'explotació minera. L'Estudi d'Impacte Ambiental ignora aquesta sentència que afecta específicament al runam del Fusteret.

Tot i que s'ha avançat en el control de salmorra dins i fora de les instal·lacions mineres de Sùria, per ara i transcorreguts ja 10 anys, el Jutjat penal núm.1 de Manresa no ha acceptat el programa de restitució de les aigües presentat per Iberpotash, basat en captacions de surgències d'aigua salina de l'entorn, al considerar que no compleix totalment l'objectiu de restituir la qualitat de les aigües. És pràcticament impossible captar totes les aigües salinitzades quan s'han expandit subterràniament enllà del runam. Al seu entendre, com a part acusatòria personada en el cas, un projecte de restauració que inclogués la impermeabilització total del runam del Fusteret sí que aconseguiria complir allò que estableix la sentència penal en matèria de restitució de les aigües a l'entorn de Sùria. Consideren que seria convenient la redacció d'un nou programa de restauració i pla de gestió de residus que abasti tot el runam i sigui aplicable en un termini raonable de màxim 4 o 5 anys, a comptar després de la finalització dels abocaments prevista per l'any 2027, coincidint amb l'entrada en funcionament del nou col·lector de salmorres.

Valoració:

L'empresa haurà d'executar el projecte de captació de les surgències salines atribuïbles al dipòsit salí del Fusteret, quan el Jutjat penal núm.1 de Manresa l'aprovi.

La diversa documentació presentada té en compte la captació de les surgències de l'entorn del dipòsit.

Conclusió

Es desestimen les al·legacions.

Sonsoles Letang Jiménez de Anta
Directora general de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental
Signat electrònicament